

Υ

ὑβρις 1. 'Απρέπεια/ὑπερβασία, indecency/immoderation, Ξενοφάνης 1.17 οὐχ ὕβρις πίνειν ὅποσον κεν ἔχων ἀφίκοιο οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος 2. 'Αλαζονεία/ἔπαρση, insolence/arrogance, 'Ηράκλειτος 43 ὕβριν χοῇ σβεννύναι μᾶλλον ἢ πυρκαϊήν 3. Προσβολή/ἠθικὴ μείωση, outrage/moral diminution, Δημόκριτος 111 ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ὕβρις εἶη ἂν ἀνδρὶ ἐσχάτη.

ὕγεια (τύπ. ὑγίειη). 'Υγεία, health, 'Ηράκλειτος 111 νοῦσος ὕγιεϊήν ἐποίησεν ἡδὺ καὶ ἀγαθόν, λιμὸς κόρον, κάματος ἀνάπαυσιν Φιλόλαος A 11 (DK I 400,16) ὕγιεϊας ἀρχὴν Δημόκριτος 234.1-4 ὕγιεϊήν εὐχῆσι παρὰ θεῶν αἰτέονται ἄνθρωποι ... προδότηι τῆς ὕγιεϊης τῆσιν ἐπιθυμίῃσιν γίνονται. Πρβλ. νόσος.

ὕγις. 'Υγιής, healthy, Μελισσός 7(4)-(5) οἷδ' ἔχει ἴσην δόξαμιν τῷ ὕγιεϊ ... οὐδ' ἂν τὸ ὕγιες ἀλγῆσαι δύναίτο· ἀπὸ γὰρ ἂν ὄλοιτο τὸ ὕγιες καὶ τὸ εἶναι.

ὕγρος (συνών. διερός, ἀντίθ. ξηρός, αὔρος, καρφαλέος). 'Υγρός, wet, 'Ηράκλειτος 117 ἀνὴρ ὁκόταν μεθυσθῇ, ἄγεται ... ὕγρὴν τὴν ψυχὴν ἔχων 126 τὰ ψυχρὰ θέρεται, θεομὸν ψύχεται, ὕγρὸν αὐαίνεται, καρφαλέον νοτίζεται 'Εμπεδοκλῆς 38.3 γαῖά τε καὶ πόντος πολυκύμων ἡδ' ὕγρὸς ἀῆρ Διογένης 5.9 ἔστι γὰρ (sc. ἀῆρ) ... καὶ ξηρότερος καὶ ὕγροτέρος καὶ στασιμώτερος καὶ ὀξυτέραν κίνησιν ἔχων.

ὕδατοθρέμμων. 'Υδατόθρεπτος/ὕδρόβιος, water-nurtured/aquatic, 'Εμπεδοκλῆς 21.11 καὶ 23.7 ὕδατοθρέμμοιες ἰχθῦς. Πρβλ. θαλασσονόμος.

ὕδωρ. 'Υδωρ/νερό, water 1. 'Ὡς τὸ πρωταρχικὸ στοιχεῖο τοῦ κόσμου, as the primary element of the world, Θαλῆς A 12 (DK I 77, 2) ἀλλὰ Θαλῆς μὲν... (sc. τὴν ἀρχήν) ὕδωρ εἶ-

ναί φησιν (διὸ καὶ τὴν γῆν ἐφ' ὕδατος ἀπεφαίνετο εἶναι) 2. 'Ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ πρωταρχικὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, as one of the primary elements of the world, Ξενοφάνης 29 γῆ καὶ ὕδωρ πάντ' ἐσθ' ὅσα γίνοντ(αι) ἠδὲ φύονται 33 πάντες γὰρ γαίης τε καὶ ὕδατος ἐκγενόμεσθα Ἐμπεδοκλῆς 17.18 πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ ἥερος ἄπλετον ὕψος 71.2 ὕδατος γαίης τε καὶ αἰθέρος ἡελίου τε 109.1 γαίῃ μὲν γὰρ γαῖαν ὁπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ Φιλόλαος 12 τὰ ἐν τῇ σφαίρᾳ πῦρ <καὶ> ὕδωρ καὶ γᾶ καὶ ἀήρ, καὶ δὲ τῆς σφαίρας ὁλκᾶς (?), πέμπτον 3. 'Ὡς προερχόμενον ἀπὸ τῆ θάλασσης, as coming from the sea, Ξενοφάνης 30.1-4 πηγὴ δ' ἐστὶ θάλασσ(α) ὕδατος ... οὗτ' αἰ(θέρος) ὄμβριον ὕδωρ 37 καὶ μὲν ἐνὶ σπεάτεσσιν τεοῖς καταλείβεται ὕδωρ Ἰππων 1.1-4-5 τὰ γὰρ ὕδατα πινόμενα πάντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἐστὶν ... οὕτω γὰρ οὐκ <ἄν> ἐκ τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ εἶη ... νῦν δὲ ἡ θάλασσα βαθυτέρα ἐστὶ τῶν ὕδατων 4. 'Ὡς χρήσιμο ἢ βλαπτικὸν γιὰ τὰ ἔμβια ὄντα, as useful or harmful for living creatures, Ξενοφάνης 1.8 ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν Ἡράκλειτος 61 θάλασσα ὕδωρ καθαρώτατον καὶ μαρώτατον, ἰχθύσι μὲν πότιμον καὶ σωτήριον, ἀνθρώποις δὲ ἀποκτὸν καὶ ὀλέθριον Δημόκριτος 172.3 ὕδωρ βαθὺ εἰς πολλὰ χρήσιμον καὶ δαῦτε κακόν 5. 'Ὡς εἶδος τοῦ ὄντος, as a kind of being, Μέλισσος 8(2)-(3) εἰ γὰρ ἔστι γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ καὶ πῦρ καὶ σίδηρος καὶ χρυσός ... ἐξ ὕδατός τε γῆ καὶ λίθος γίνεσθαι Ἀναξαγόρας 16.2 ἐκ μὲν γὰρ τῶν νεφελῶν ὕδωρ ἀποκρίνεται, ἐκ δὲ τοῦ ὕδατος γῆ Διογένης 2.4 εἰ γὰρ τὰ ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ ὄντα νῦν, γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ καὶ πῦρ καὶ τὰ ἄλλα 6. 'Ὡς ἔννοια μεταφυσική, as metaphysical concept, Ἡράκλειτος 36 ψυχῇσιν θάνατος ὕδωρ γενέσθαι, ὕδατι δὲ θάνατος γῆν γενέσθαι, ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχή. || Ἡράκλειτος 12 ποταμοῖσι τοῖσιν αὐτοῖσιν ἐμβαίνουσιν ἕτερα καὶ ἕτερα ὕδατα ἐπιρρεῖ 7. 'Ὡς συστατικὸ στοιχεῖο τοῦ φυσικοῦ κόσμου, as constitutive element of the physical world, Ἐμπεδοκλῆς 34 ἄλφιτον ὕδατι κολλήσας 62.5 οὐλοφυεῖς μὲν πρῶτα τύποι χθονὸς ἐξανέτελλον, ἀμφοτέρων ὕδατός τε καὶ εἶδος αἶσαν ἔχοντες 81 οἶνος ἀπὸ φλοιοῦ πέλεται σαπὲν ἐν ξύλῳ ὕδωρ 84.10 αἶ δ' ὕδατος μὲν βένθος ἀπέστεγον ἀμφι-

ναέντος 100.11-15-16-21 εἰς ὕδατος βάπτῃσι τέρεν δέμας ἀργυφέοιο ... πνεύματος ἐλλείποντος ἐσέρχεται αἴσιμον ὕδωρ. ὥς δ' αὐτως, ὅθ' ὕδωρ μὲν ἔχῃ κατὰ βένθεα χαλκοῦ ... ὑπεκθέει αἴσιμον ὕδωρ Ἀναξαγόρας 19.3 τὸ γὰρ περιχεόμενον ὕδωρ τῷ νέφει ἄνεμον ἐποίησεν Δημόκριτος 14 (DK II 143,25) ὕδωρ γίνεται.

ὕετος (συνών. ὄμβρος, ὕδωρ). Βροχή, rain, Διογένης 3.3 χειμῶνός τε καὶ θέρους καὶ νυκτός καὶ ἡμέρας καὶ ὕετῶν καὶ ἀνέμων καὶ εὐδιῶν.

υἱός. Υἱός, son, Ἀλκμαίων 1 Πειρίθου υἱός Ἐμπεδοκλῆς 1 Πανσανίη, σὺ δὲ κλυθι, δαΐφρονος Ἀγχίτεω υἱέ 137.1-5 μορφὴν δ' ἀλλάξαντα πατὴρ φίλον υἱόν αἰείρας ... ὥς δ' αὐτως πατέρ' υἱός ἐλὼν Δημόκριτος 272 γαμβροῦ ὁ μὲν ἐπιτυχὼν εὖρεν υἱόν, ὁ δὲ ἀποτυχὼν ἀπώλεσε καὶ θυγατέρα.

ὑμῆν. Ὑμένας/μεμβράνη περικαλυπτική, hymen/covering membrane, Λεύκιππος Α 1 (DK II 71,5) τοῦτο δ' οἶον ὑμένα ἀφίστασθαι Α 23 (DK II 77,3) χιτῶνα κύκλῳ καὶ ὑμένα περιτείνουσι τῷ κόσμῳ.

ὑπακούειν. Ὑπακούω/ὑποχωρῶ, yield, Ἀρχύτας 1.35 τοῖς γὰρ ἰσχυροῦς φερομένοις μᾶλλον ὑπακούει ὁ αἴρ.

ὑπαρ (ἀντίθ. ὄναρ). Ἐν ἐγρηγόρσει/στὸν ζύπνο, in a waking state, Δημόκριτος 174 ὁ μὲν εὐθυμος ... ὑπαρ καὶ ὄναρ χαίρει τε καὶ ἔρρωται.

ὑπάρχειν. Ὑπόκειμαι, underlie, Φιλόλαος 6.5-8 μὴ ὑπαρχούσας τὰς ἐστοῦς τῶν πραγμάτων... ἐπεὶ δὲ ταὶ ἀρχαὶ ὑπάρχον οὐχ ὁμοῖαι. || **ὑπάρχοντα**. Τὰ ὑπάρχοντα, (one's own) possessions, Δημόκριτος 191.11 τὰ παρόντα σοι καὶ ὑπάρχοντα.